

PROBLEM PRESKRBE STARIH NI BIL PORAŽEN

Vse male dežele v Evropi v strahu pred imperialisti

ALI SE RUSIJA RES BOJI FINSKE? — KDO BO ZAGOSPODARIL NAD BALKANOM? — EDINA REŠITEV MALIH DEŽEL JE V PORAZU VSEH TOTALITARNIH REŽIMOV

Prebivalstvo malih dežel v Evropi je preplašeno, ker živi v neprestanem strahu, da plane po njih armada ene ali druge totalitarne države. Po treh baltiških deželah je padla roka ruske vojne sile, seveda brez vojne. Zdaj posega tudi po Finski, preti Švedski in Turčiji. Tudi Perzija gleda strahoma v prihodnost, ker se ji zdi, da bo nekega dne tudi ona pozvana poslati v Moskovo svoje zastopnike, kakor so bile prej omenjene dežele.

Rumunija v dvojem strahu Bolj kakor Finske je pred Rusijo v strahu Rumunija. Po svetovni vojni si je prilastila rusko Besarabijo. Sovjetska vlada se ji ni nobenkrat odpovedala. To pomeni, da jo bo vzel nazaj, kadar bo smatrana, da ji je dana najboljša priložnost. Rusija ni edini strah Rumunije. Boji se enako Nemčija, ki jo osvaja gospodarsko, Madžarske, ki zahteva nazaj Transilvanijo, in Bolgarije, ki tirja Dobrudžo. Vse te kraje si je Rumunija prilastila po vojni, ker jih poražene dežele niso mogle braniti.

Nov sporazuma balkanskih dežel

Vzlic tirjavti, ki jih imata napram Rumuniji Madžarska in Bolgarija, so vse izprevidete, da bi bil sanje samorod, če bi se zdaj spustile druge na drugo. Kajti po vlad nad Balkanom hrepene danes Nemčija, Rusija in Italija. V tej nevarnosti so si Rumunija, Madžarska, Bolgarija, Jugoslavija, Grčija in Turčija obljubile, da ne bo nobena izmed njih storila ničesar, kar bi dalo tej ali oni agresivni deželi za pretvezo poslati vanje armado, da "protektira" svojo varnost. Edini dve velesili v Evropi, ki nimata

zdaj nikakih osvojevalnih ambicij, sta Francija in Anglia, čeprav ju moskovska propaganda dolži, da vodita imperialistično vojno.

Belgia in Nizozemska

Belgia in Nizozemska sta drugi dve deželi, ki sta v nevarnosti za svojo samostojnost. Po njima preži Hitler, posebno po Nizozemski, ker bi rad njeni luke in vzletališča za ojačanje nemške pozicije v vojni z Anglijo. Nizozemska in Belgija sta neutralna. Ničesar si ne želi bolj kot da velesle čimprej sklenejo mir in s tem odpravijo strah, ki visi nad prebivalstvom teh dveh gospodarsko in kulturno visoko razvitenih dežel.

Tudi Švica v negotovosti

Švica, ki je imela v prejšnji svetovni vojni jamstvo vseh dežel, da bodo spoštovale njen neutrалnost, se boji, da bo Nemčija, če postane desveratna, skušala udariti na Francijo skozi njene kraje. In če se zaplete v vojno tudi Italija, postane nevarnost za to švicarsko republiko še večja. Sicer se oborožuje, toda kaj more maladežela, tudi če ima par sto tičišč vojakov, proti ogromni mechanizirani armadi in roju vojnih aeroplakov! Videli so, kako naglo je nemški militaristični kolos pregazil Poljsko, četudi je imela milijon vojakov.

Varnost nemogoca

Dokler se agresivne dežele ne odpovedajo pohlepom po podjavljenih, male dežele v Evropi ne bodo imele mirega spanja. Rusija očitno stremi po zavladanju nad Finsko in Dardanelami. V obeh slučajih je naletela na veliko jačji diplomatični odpor nego je pričakovala in izgleda, da sta Finska

(Nadaljevanje na 5. strani.)

KOLIKO RUSIJA NEMČIJI LAJKO POMAGA Z ŽIVILI IN RUDAMI?

Sovjetska Urija je obljubila potrati v Nemčijo milijon metričnih ton krmu za živilo v dveh mesecih, ki sta že skoraj minula. V Berlinu pravijo, da je vrok počasnosti dovoza neurejen sovjetski transportni sistem, zato so mu bili poslati v pomoč nemški večaki, da ga izboljšajo.

Krmu ni glavno, kar želi Nemčija od Rusije in sedanjim svoji vojni proti "imperialističnim" silam. Potrebuje na primer olje (petrolej, gasolin), ki ga je v Rusiji v izobilu, a tudi tu so nemški inženirji ugotovili, da so v Rusiji potreba po olju viša, hitreje nego produkcija. Pravijo, da le nemški, ameriški in angleški večaki bi bili v stanju, v kakih treh, starih letih "amerikanizirati" produkcijo olja v tej ogromni defekti.

Tako je Nemčija tudi tu v zagati, zato se skupno z Rusijo toliko potrebuje za mir, ker v tem položaju ni v stanju iti v dolgorajno vojno in rancutati na zmago. Nemčija je ukancana tudi v nadi, da ji bo Rusija poslala dovolj bakra. Ce ne bi imel Hitler v napred pripravljenih zalog bakra, bi se zdaj lahko upravljeno prestrail, kajti iz Amerike in Afrike ga vselej angleške blokade ne more več dobiti. Isto je s svincem. Rusija ima sicer mnogo kovinskih rudnikov, toda so večinoma še takšni nerazviti, da je vlagla prisiljena kupovati gotove kovine v inozemstvu, ker jih sama še ne pridevira dovolj.

Isto je glede živil, bombaža itd. škoda.

TRAGEDIJA BEDNIH

Sedemindvajsetletna mati Jennie Salomone (na desni) je v newyorkem relifinem uradu po brezupnem čakanju zakričila, da jo muči glad in da so ji vzel vse, nato pa padla v nezavest. Drugi, ki so istotko čakali na res, so začeli po tem incidentu demonstrirati. Relifni uradniki so pozvali policijo, ki je aretirala omenjeno žensko in 18 drugih.

PRESOJANJE DOGODKOV DOMA IN PO SVETU

V Bridgeportu, Conn., je bil 7. nov. izvoljen Jasper McLevy na socialistični listi že v četrtoči za župana. Ne le, da je bil izvoljen on, nego je bilo izvoljenih v mestni svet 16 kandidatov s socialistične liste, ali vsi razen enega. V Bridgeportu še nimajo "nestrankarskih" volitev. Kandidati so si stali nasprot po strankarskih pripadnostih do zadnjega. McLevy je dobil več glasov kot pa sta jih prejela demokratični in republikanski kandidat skupaj. V času razkola v soc. stranki je bil McLevy s staro gardo. Soc. stranka države Connecticut od razkola dalje ni pridružena ameriški soc. stranki, dasi je po politični moči najjača izmed vseh današnjih socialističnih skupin v tej deželi.

Socialisti v Readingu, Pa., so dobili pri občinskih volitvah za svojega županega kandidata v novemburu blizu 14,000 glasov. Prvi po razkolu od leta 1936 so speč pokazali moč, ki je v tem mestu politike kapitalističnih strank že pred mnogimi leti toliko prestrašila, da so pozabili na svoji dve imeni in proti socialistom združeno nastopili. Tako je z nova potrejeno, da je pod vodstvom James H. Maurerja, ki je zdaj že več let bolan, nastalo v Readingu socialistično gibanje, ki ga ni mogoče potisniti v stran. Vzelo je mnogo let, predno so ga utrdili.

American Labor Party je dobila pri zadnjih volitvah v newyorskem mestu približno 250,000 glasov vzle silnemu notranjnemu boju, ki je nastal v nji

Liga narodov je svoj decembarski zbor odložila, ker je večina vlad sporočila, da zdaj čas za take šale ni nič kaj prikladen. Ce bi se diplomatične sešči, ne bi dosegli drugega kakor se (Nadaljevanje na 5. strani.)

Predsednik Roosevelt je nedavno spet povabil v Belo hišo predstavnika CIO, Johna L. Lewisa in predsednika AFL, Wm. Greenea, da ju znova uranja, naj pomagata končati civilno vojno v uniskem gibanju te dežele.

Zvezna administracija, po-sbeno njen delavski departement, želite iti organiziranemu delavstvu na roko, toda v oviro so jima nešteči spori med unijami samimi, kar kompanije izrabljajo vsemu delavstvu v škodo.

Zanimivo je, da je ameriško delavstvo najglasnejše v zahtevi, da se morajo Zed. države obvarovati vojne. Konflikte v Evropi obsojajo vse delavce politične struje in unije, toda pri tem čisto pozabljajo na problem solidarnosti v delavskih vrstah.

A. F. of L. pravi, da ima 4,006,354 članov, ki plačujejo članarino, unije CIO pa jih imajo po njenih podatkih, oziroma domnevah, le 1,250,000. Vseh skupaj ni v unijah torej niti šest milijonov. Izmed teh

KOMUNISTIČNI DNEVNIK V CHICAGU PRENEHAL

Komunistični dnevnik v Chicagu, "Daily Record", ni vzdržal niti dve leti. Ustanovljen je bil pod "nestrankarsko" firmo, kakor je do nedavno določala "strankina linija". Hvalil je "new deal" in Roosevelt, agitiral za demokratsko stranko, vpi. na ves glas proti fašizmu, pozival v vojno zoper Hitlerja in na naslovni strani je dan za dnem ponavljaj Lincolnov reči, da bi se prikupil ameriški publike. Še predno je začel izhajati, je zbral v svoj sklad okrog \$50,000, še mnogo več pa pozneje, vrh tega je prejemal subvencije iz inozemskih virov, ako se bivši komunistični uredniki, upravniki in glavni tajniki pred Diesovo komisijo niso lagali.

"Daily Record" je moral zato dve leti krize pognani iz boljše plačanih odgovornih služb včelinoma starejši eksekutivni uradniki, ki so prejemali povprečno od dva do pet tisoč dolarjev na leto. Mnogi seveda tudi v Ohiu. Gospodarji so jih nadomestili z mlajšimi podpretvezo, da morajo znižati izdatke radi zmanjšanja prometa, ki preti tudi njim s pristopom. Tako je v tej krizi izgubil svoje udobnosti velik del takozvanega srednjega razreda, ki ga je ubilo "Daily Record", ne Hitlerja. Kominterni je sporočila, da dokler se razmere v Ameriki ne spremene, bo gmočno pomagala samo še glavne komunistične skupine v Ameriki.

KONFERENCA JSZ IN PROSVETNE MATICE V WAUKEGANU

V nedeljo 19. nov. ob 9:30 dop. se prične v Slov. nar. domu v Waukeganu konferenca Prosvetne matice in J. S. Z. Zastopnike nanjo pošlje raznolikih slovenska podpora in kulturna društva, klubi in gospodarske organizacije iz Wisconsina in severnega Illinoisa.

"Zenitev" v Waukeganu

V Slovenskem narodnem domu v Waukeganu bo v nedeljo 19. novembra vprizorjena Gogoljeva komedija v treh dejavnih "Zenitev". Ponovil jo dramski odsek kluba št. 1 JSZ iz Chicago. Predstava se prične ob 8. popoldne.

Koncert soc. "Zarje"

Na Zahvalni dan 23. nov. bo vodil soc. mešan pevski zbor "Zarja" v Clevelandu koncer-

v SND na St. Clair Ave. Vršil se bo popoldno. Podrobnosti so v dopisih v tej stevilki. Spored koncerta je izboren in je pričakovati polno dvorano občinstva, ki običajno na koncertih tega zobra.

Znižavanje brezposelnosti

Biro za statistike Ameriške delavške federacije poroča, da je bilo mesece septembra 9,471,149 brezposelnih, kar je od decembra 1937 najniže število. Isto poročilo pravi, da je bilo septembra to leto zaposlenih 44,101,397 delavcev.

Vodjem AFL bi moral po statisti jasno, da je treba organizirati vseh 44 milijonov delavcev, ne pa samo kakih 6 milijonov. In če AFL pokaže, voljo

za spravo, je edino pošteno in prav, da to storí tudi CIO, namesto da se bi konvencije in cdbori obeh skupin ukvarjale z vprašanjem miru v Evropi in zahtevom od Zed. držav, da se naj ne vmešavajo v vojno, pri tem pa pozabljajo na katastrofalno civilno vojno v svojih vrstah.

IZID GLASOVANJA O PREDLOGAH ZA STAROSTNE POKOJNINE V OHIU IN KALIFORNIJI SVARILO VLADAJOČIM

KDO IN KAKO NAJ POMAGA NARASCAJOČEMU ŠTEVILU NEPRESKRBLJENIH? — VESELJE NA PORAZU INICIATIVNIH PREDLOG ZA VIŠE PENZIJE BO ZELO KRATKOTRAJNO

V sedanji krizi, največ seveda ob njenem početku leta 1929 in 1930, je mnogo prijetnih ljudi izgubilo vse, kar so si prihranili. Navidezno imeti trgovci, prekupeci z zemljistimi itd. so iznenadno spoznali, da so na cesti brez sredstev.

Zmag, ki ni zmaga

Vzlic temu so bili poraženi vsi njihovi predlogi v kongresu in zadnjega 7. novembra na referendumu tudi načrt za pokojnine, o katerima so glasovali v Kaliforniji in Ohiu. Plutokracija je vzradočeno vzlikala, da je bil kalifornijski načrt, ki ga označujejo s "ham and eggs", poplavljien v včino 2 proti enemu glasu. Enako vzradočeno so poročali o početu Bigelowega penzijskega načrta v Ohiu.

Problema niso odgnali

Vendar je takoj po volitvah kalifornijski govor načrta, da je problem preskrbe starih ljudi, katerih je v Californiji (radi izselitve iz drugih držav) posebno veliko, stvar, ki je rezultat glasovanja ni mogel vrci iz dnevnega reda. Vprašanje, kako pomagati starim, je tu, je rekel govor načrta Olson, zato je naša naloga, da se ga lotimo, toda ne utopično, kot je bil poraženi načrt, nego s stališča, čem in kako je mogoče izboljšati preskrbovanje starih ljudi, ne da bi tem vrgli državno gospodarstvo s tira.

Enako so se po volitvah izzalili odgovorni ljudje v Ohiu.

Izvedljivo pa je stanje starih ljudi, ki so brez sredstev, izboljšati z zviševanjem pokojnin, dati jim dostop do zdravstvenih sredstev brezplačno, in glavno, odpraviti z njih počasne revčine in beraštva, ako vprašajo za podporo in pokojnine.

Problem preskrbe starih ljudi je nerazdržljivo zvezan z življenskimi vprašanji zaposlenih delavcev in nezaposlenih, enako s farmerji, ker so vsi ti odvisni za svoje preživljjanje do dela, aka ga imajo, in od relifa, če so vrženi v brezposelnost. Vse to je treba rešiti, kjer skupni problem, kajti le na ta način bo delovno ljudstvo prišlo do svojih pravic in v jamstvo ekonomskih pre-

skrb.

Republika Mehiko v prihodnjem Ameriškem družinskem koledarju

Mehiko je naša sosedna republika, a Slovenci v Ameriki se večinoma bolj zanimamo za katerokoli deželo v Evropi, kakor za državo, v kateri se masa indijanskega prebivalstva trudi v boju s tujimi kapitalisti, ki posedujejo, ali so posedovali njegova naravna bogastva, in z domaćimi izkoriscenvalci ter drugimi sovražniki socialnih pravic ustvariti ideadno uredbo.

Joško Ovenc, ki je bil letos s svojo soprogo in hčerkico več tednov v Mehiku, je napisal za prihodnji letnik Ameriškega družinskog koledarja o nji daljšo študijo z mnogimi podatki iz mehiške zgodovine. Njegov spis bo bogato ilustriran. Tako bo prihodnji letnik koledarja zamislil tudi v tem

PREKO ATLANTIKA PO 31. LETIH

FRANK ZAITZ

(Nadaljevanje.)

"Rad bi se v Trstu nastanil v takem hotelu, kamor prihajajo tudi Slovenci," sem na postaji (stazione centrale) pojasnil Pavči Bergerjevi. Svetovala je nama hotel Evropa. Kmalu smo bili na cilju. "To poslopije ni prav nič podobno hotelu," sem si mislil, ko ga je nama pokazala. Je starinsko in majhno. Ima pritičje in eno nadstropje. Spodaj je restavracija, gori so sobe. Ko smo vstopili, so razbijali v njemu tesarji in težaki, zidari pa preizdavalci. Prav dirndaj. Kamor sem stopil, sem prišel kakemu delavcu v napotje. Pavči pa je rekla, da po dnevu bo res neprijetno, a po noči bo mirno.

S soto, ki je dovolj velika, da bi napravil iz nje dve, sva bila zadovoljna, ker je bila oprema v nji, čeprav stara, čista. Računalni so jo nama malo, ker pač to ni hotel za tujece. Pravili so mi, da je bil ta hotel posest Slovencev, od njih pa ga je kupil neki Nemec iz južne Tirolske. Prejšnje osobje je ohranil v službi. Vsi so govorili slovensko. Restavracija spodaj je moderna in ima v vseh sobah prostora za kakih dve sto ljudi. Do tedaj je slovela po vsem Trstu ker je bila edina v mestu, ki je točila samo češko pivo. Pozneje je začela točiti tudi italijanskega, ki je veliko slabše. Zdaj je menda oboje zanič. V tej restavraciji in pivnic si so se zbirali Čehi, katerih je bilo do padca njihove republike mnogo v Trstu zaradi velikega prometa med Čehoslovaško in tržasko luko. Tudi Slovenci zahajajo sem, a med seboj občujejo večinoma italijansko.

Na oni strani ulice Giorgio Galatti, prav na nasprotnem oglu od hotela Evropa, je bivši slovenski narodni dom, ki je bil pred in med vojno, pa še tudi po vojni do leta 1922, ko so fašisti prevzeli vlado v Rimu, kulturno in družbeno središče tržaških Slovencev liberalnih nazorov. Tu so imeli svoje gledališče, čitalnico, kavarno in hotel, ki se je imenoval Balkan, vse enem poslopu.

Slovenški socialisti so imeli v njemu one dni svoj stan, zbrališča in shode pa v raznih krajih mesta, največ v bližnji slovenski okolici. A značilno je, da se posetniki iz Slovenije, ki prihajajo v Trst v organiziranih skupinah, ustavljajo večinoma v Albergo Regina. One dni, ko sva bila midva v Trstu, ni imel skoro nič gostov.

Tako, ko sva se ustanovila, sva pričela z ogledom Trsta, Oba sva bila zdaj prvi v njemu. Pavči je v banki izposlovala, da so nama menjali turistične lire, ki sva jih kupila v Chicagu v čekih, v prave lire, četudi se je name nekje izgubil dokument, o katerem pravi pogonsko, da jih brez njega ne sme izplačati nobena banka v Italiji. Poskusili smo v Ljubljani, da je imel ta sloves Trst. Aktivnosti, kakršne socialistom v Ljubljani nikakor niso bile dovoljne, so jih smeli v Trstu skoro nemočeno izvrševati.

Nekdaj je bil Trst na glasu za najbolj nebogljeno mesto v Avstriji. Pravijo, da so civilne slobodnosti, predvsem svoboda govora, izmed mest v Zed. državah najbolj uveljavljene v Ne Yorku, Clevelandu in St. Louisu. V pokojni Avstriji pa je imel ta sloves Trst. Aktivnosti, kakršne socialistom v Ljubljani nikakor niso bile dovoljne, so jih smeli v Trstu skoro nemočeno izvrševati.

Slovenci in njihova središča niso bili edini cilj černosravnjakov onih dni. Z enako vnemo so udrli v ustanove italijanskih in slovenskih socialistov. Trst je pod držalsko nadvlado fašistov pretrpel v par dneh več teritorij, kot skozi vsa leta vojne.

Naslednjega dne okrog 5. zvtraj so naju zbudili zvoki

FRANCOSKI OKLOPNI TANKI

Francoska armada se ponaša z vojnimi tanki, kakršnega vidite na tej sliki. Njih teža je od 70 do 90 ton. Njegova moč je tolikina, da ce zadene ob drevo, odleti kot trska, kaj pa se zgodi s hlio, ako mu je v napotje, vidite na gornji sliki.

množico izbranih Tržačanov in veljakov iz ostale Italije, katerim bi bilo dano gledati dučeja in poslušati njegove besede. Več sto ljudi je bilo zaposlenih pri graditvi odras in stopnišč za sedeže, kajti treba je bilo pripraviti prostor za množico, kakršne Trst ni še videl. Z Angelo sva se tu pomudila nekoliko dalj časa. Mene je na primer zanimalo, kako more diktator, kateremu streže po življenju nič koliko ljudi, priti na takle prostran trg in govoriti množici, ki steje morda sti tisoč in več ljudi, ne da bi resno riskiral svoje življenje. Ko sem gledal vzvišeni oder in na njemu kaka stiri nadstropja visok prostor za dučeja in druge veljake, ob krajih ogromnega odras naprave, ki so izgledale kot okrasni, a v resnicu so imele namen ščititi oder z obema strani, spredaj, na blok razdalje, pa na trpajo na taku slavju najzanesljivejo fašistično mladino in najzvestejše člane fašistične milice, bi bil vsak poskus kakoge drzneža izjavljoven.

Vsi hišni posestniki na tem trgu so imeli naročilo imeti določene ure vse sobe ob pročeljih izpraznjene in okna zastradi. Vsi so bili obveščeni, da jamčijo za izvršitev danih jim ukazov s svojim življenjem. Že ure pred nastopom dučeja so bili vsem poslanji za stražnike članji fašistične milice.

Tako, ko sva se ustanovila, sva pričela z ogledom Trsta, Oba sva bila zdaj prvi v njemu. Pavči je v banki izposlovala, da so nama menjali turistične lire, ki sva jih kupila v Chicagu v čekih, v prave lire, četudi se je name nekje izgubil dokument, o katerem pravi pogonsko, da jih brez njega ne sme izplačati nobena banka v Italiji. Poskusili smo v Ljubljani, da je imel ta sloves Trst. Aktivnosti, kakršne socialistom v Ljubljani nikakor niso bile dovoljne, so jih smeli v Trstu skoro nemočeno izvrševati.

Danes ima prebivalstvo Trsta manj civilnih svobodščin kakor v Ljubljani, dasi jih imata tudi ljubljansko manj kakor leta 1914. Povprečen tuje teh stvari sicer ne opazi, kajti ljudje hidijo na delo in z dela, v trgovine, v parke, v kavarne, čitajo časopise in štejajo kakor.

Na glavnem trgu sredi mesta, mislim, da se imenuje zdaj Piazza dell'Unita, so gradili ogromen oder, okrog trga pa v obliku podkve stopnišča za

Bigelow predlog je dobil okrog pol milijona glasov, nasploh pa kak poldrug milijon.

Prireditev druš. št. 13 in 640 SNPJ v proslavitve 35 letnice jednote, kateri pripadata, je sijajno izpadla. Udeležba je bila obilna iz raznih naselbin.

Rovi in tovarne, kar jih ne počivajo, obratujejo zdaj še precej dobro.

Mislim, da so zdaj razmere toliko boljše, da bi uprava Proletarca in JSZ spet lahko poslala koga na agitacijsko potovanje. Nadejam se, da bi bil pri tem precejšen uspeh, kajti s tem bi nadomestili, kar smo v zadnjih nekaj letih izgubili. Brezposelnih je pri nas sicer še mnogo, posebno med mladino. Dan za dnem vidiš pred uposlevalnimi uradi velike skupine nezaposlenih, pa se znova vračajo domov enako razočaran, ker ni dela za vse. Enim pravijo, da jim ne dajo dela, ker niso izvezbanii. A kako naj se usposobijo, če jim ne dajo dela! Ni čudno, ako se toliko mladih obrne k drugim stvarem, ker ne dobre prilike za pošteno delo in zasežek. — Joseph Snay.

DVE SORODNI SI PROSVETNI ORGANIZACIJI

Cicero, Ill. — Prihodnje nedeljo 19. novembra se bo vršila v Waukeganu konferenca Prosvetne matice. Ko smo volili zastopnike in zastopnice zasejno, sem se spomnila slične organizacije v starem kraju, ki se je imenovala "Svoboda". Njenega kongresa sem se udeležila v Ljubljani pred petimi leti, ko sem bila tam na obisku. Tačrat sem spoznala, da načela Prosvetne matice in njihova "Svoboda" slično delujejo in obe sta socialistični. Na kongres "Svobode" so prišli ne samo zastopniki kulturnih društev in podružnic, nego tudi delegati strokovnih organizacij.

Bilo je v nedeljo zjutraj, ko so začeli zbirati zastopnike iz raznih krajev Slovenije. Eno so dospeli v avtobusih, drugi z vlaki, iz bližine pa so se pripeljali z bicikli. Veselo jih je bilo gledati, ko so si navdušeno segali v roke in se pozdravljali z "družnost", "živjo", "zdravo!"

Zborovanje se je začelo o 9. Zanimiva so bila poročila zastopnikov podružnic "Svobode" o delu na dramskem in glasbenem polju, o njihovih godbah, o predavanjih, knjižnicah itd. Nekatere poročevalce so nagradili z aplavzom, posebno mlajše, ki so govorili o delu svojih skupin z velikim navdušenjem, dasi so morali vselej navzočega vladnega komisarja paziti na vsako besedo. Ako bi kdo rekel kaj nevrevidnega, ima komisar pravico zborovanje razpustiti. Naši so drugi tam pa so tako izvezbani, da znajo vkljub vladnemu komisarju, ki lahko ustavi kogarkoli, govoriti tako spremeno, da navdušijo drug drugega za delo in odpore, za zmagovalje težkoč, in v ovirah, ki se bi človeku zdaleč nepremostljive, ne da bi jim navzoči komisar mogel ustaviti govor. Tudi taki, ki pridejo na zborovanje že vsi obupani ali saganati, kakor pravijo tam, dobe nove vzpodbude, ki jim pomaga, da se ne umaknejo. Včasi se mi je zdelo, da je vladni komisar, ki jih je poslušal, kar streljal. Posebno še ko je govoril mlad kovinarški delavec iz Ljubljane, ki je zastopal strokovno organizacijo. "Letos bo deset let, od kar smo organizirani," je govoril. Sklenili smo proslaviti ta jubilej lepše kot vsak praktičarski praznik, kajti to bo praznik našega dela, našega truda in naših uspehov. Od kar smo organizirani, smo si izvojevali zvišanje mezde in izboljšanje delovnih pogojev. In to je vredno največjane preprostevanje.

In res, za praznovanje so si določili dva dni—soboto in nedeljo, si najeli poseben vlek, ga okinčali, se odpeljali iz Ljubljane na Jesenice, kjer so imeli skupno z jeseniskimi kovinarji veliko parado in izletno slavje z dobrim sporedom.

Delovanje njihovih organizacij oblast večkrat prepoveče, češ, da so kršile te in te zakone, toda naši sodrugi svoje podružnice reorganizirajo in

GLASOVI IZ NAŠEGA GIBANJA

Zbral Charles Pogorelec

sil naši starci znanec s Jakob Gabrenja. Poslal je \$4.50 podporo listu.

Lorain, O. Od tu je poslala \$2 podporo naročnici Mary Kerzich.

Milwaukee, Wis. Leonard Alpner je poslal nadaljnji 10 oglasov v koledar. Ko je končal s tem delom, je pisal, naj mu pošljemo imenik naročnikov, da bi vedel kako in kaj. Ugodili smo mu z veseljem.

Strabane, Pa. Mimi Pavčič je nabrala \$10.10 v tiskovni sklad Proletarca na proslavi 35-letnice SNPJ. Imena bodo priobčena v kratkem.

Arma, Kana. Tone Shular je poslal 6 naročnin, 50c tiskovnemu fondu in za začetek naročil 75 koledarjev. Federacija SNPJ bo priredila za otroke božičnico s programom, igro pa jim bo oskrbelo Prosvetna matica.

Springfield, Ill. John Goršek st. je poslal dve naročnini in \$3.55 tiskovnemu fondu.

Oglesby, Ill. Mary Kern se je odzvala apelu upravnega odbora z eno novo naročnino in \$3.25 podporo tiskovnemu fondu, ki jih je zbrala med znanci in prijatelji.

La Salle, Ill. Fred Malgai je obnovil naročnino, poleg pa poslal \$5 podporo listu, ki jih je prispeval dr. št. 2 SNPJ.

Crested Butte, Colo. Iz tega gorskega zakotja se večkrat oglaša John Sukle. Topot je poslal 4 naročnine in \$2.50 podporo listu, ob enem pa naročil 10 koledarjev.

Piney Fork, O. Po precejšnjem molku se je končno oglašil tudi naši starci pionir Nace Zlemlberger. Obnovil je naročnino na Proletarca in revijo Svobodo, naračil knjige Kanarjeve družbe ter prispeval v tiskovni sklad \$1.

Sygan, Pa. Lovrenc Kaučič je spet tu. To pot z eno naročnino in \$2.50 podporo listu.

Rock Springs, Wyo. Tudi John Jereb noč zaostajati za drugimi. Poslal je 2 naročnini, \$3.25 v tiskovni sklad in naročil 40 koledarjev.

Library, Pa. Nick Triller je poslal \$6.30 podporo tiskovnemu fondu in zraven naročilo za 25 koledarjev.

Burgettstown, Pa. Jos. Kermel je poslal 3 naročnine in \$1.10 v tiskovni sklad. Pravi, "ko se razmreži izboljšajo, boste tudi od nas čuli bolj pogostoma."

Mnogi naši sodrugi in somišljeniki so bili zadnjih par mesecov zaposleni z nabiranjem oglasov v koledar. Rezultat je več kot povoljen, kajti v vsoti smo letos prekosili lansko leto. Vsi, ki so bili aktivi v tem delu, zaslužijo našo toplo priznanje in zahvalo.

In sedaj, ko je to delo končano, bo naša naloga zopetna agitacija za list, katerega moramo spraviti na solidno finančno podlagu; to pa bomo najlaže storili, ako mu pridobimo nekaj stotin novih naročnikov, in kajpada, z razpečanjem vseh izvodov koledarja.

PRISTOPAJTE K SLOVENSKI NARODNI PODPORNI JEDNOTI

NAROCITE SI DNEVNIK

“PROSVETA”

Stane za celo leto \$6.00,
pol leta \$3.00

Ustanavljajte nova društva. Deset članov(ie) je treba za novo društvo. Naslov za list in za tajništvo je:

2657 S. Lawndale Ave.
CHICAGO, ILL.

MILLER'S CAFE

5205 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Fino pivo, vino in žganje. Vsak petek ribja večerja, ob sobotah kokošja. — Fina posrežba.

Dobra godba.

In to je vredno največjane preprostevanje.

VZLICNE TISKOVINE

VSEH VRST PO ZMERNIH CENAH

SE VEDNO OBRNITE NA UNIJSKO TISKARNO

Adria Printing Co.

1838 N. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

Tel. Lincoln 4700

PROLETAREC SE TISKA PRI NAS

KRITIČNA MNENJA, PEROČILA IN RAZPRAVE

KOMENTARJI

Papež Pij XII. se v encikliku, naslovljenu katoliški duhovščini v Zed. državah potožuje nad pomanjkanjem verske vzgoje v ameriških šolah. Stavim, da je med gangsterji in tolovači v ameriških mestih proporno več takih, ki so dobili osnovno izobrazbo v katoliških šolah, kakor pa onih, ki so se učili v javnih ("Am. Slovenski") šolah. Mnogo let se je dogajalo, da so imeli gangsterji, ki so v Chicagu in drugje pobijali drug drugega, sijajne cerkvene pogrebe in liste so skoraj v vsakem poročali, da se je učil pisati in čitati (in seveda krščanskega nauka) v župnijskih šolah. Ti pogrebi v verskih svečanostih so postali že kar škandal, ki ga je s časoma odpravil pokojni kardinal Mundelein z določbo, da morajo župniki v takih slučajih odreči slovesen cerkven pogreb. Sicer pa, če je za Ameriko pomanjkanje verske vzgoje v javnih šolah pogubno, čemu ni ljudstvo v Evropi boljše in pametnejše nego naš, kjer je verski pouk v šolah obligat?

Sodnik Lovši v Clevelandu je dobro vedel, čemu noče biti županski kandidat. Slovenske varde v volitvah za župana ne odločujejo, zato si je mislil, boljše ne kandidirati, kot pa biti poražen.

"Radnički Glasnik" ugotavlja, da koristi Molotov s svojo "mirovno" politiko vsem narodom. Vprašajte Fine, Turke, Svede in ljudstva baltiških deželic za mnenje o tej "mirovni" politiki, ali pa se domislite oih članov kareljske in ukrajinske sovjetske vlade, ki so si začeli več avtonomije in demokracije za svoji deželi in bili likvidirani vsele tega.

Komunisti so dognali, da je sedanja vojna imperialistična vojna. Toda če ne bi bil Stalin sklenil s Hitlerjem sporazuma in zvezne, bi jo imenovali "vojna proti hitlerizmu". Saj so zato vendor ves čas agitirali do datuma, ko so za dva dni onesmeli ob poročilu, da si diktator-

ja v Berlinu in Moskvi nista več sovražnika.

Komunistični uredniki so pri svojem delu veliko varnejši v Zed. državah ali v Angliji, karor pa v Rusiji, kjer jih kratko malo likvidirajo čim se bi zamerili svojim višnjem.

Radnikovci pravijo, da njihovi tiskarni trda prede. Ima sicer obilo posla, delavske razmere so v nji slabše kot v unijskih tiskarnah, zato ji je bil odvzet unijski znak, a vseeno ne more kriti izdatkov. Pomačali so ji spet Hrvati. V Clevelandu je mala skupinica v ta namen prispevala nad \$100, poroča P. Margetič. Ce se pomisli, da ima tiskarna z "Radničkim Glasnikom" sijajne dohode, je čudno, kako gospodarijo.

Eugene V. Debs je bil socialist in borec, kakršnemu se ne more danes v tej deželi nihče primerjati. A vendor so komunistični listi, vključivši hrvatski R. G., objavili članek Miketa Golda, v katerem sporeja komunističnega tajnika Browderja Debsa. Debs ni skakal z energijo v drugo prepirjanje, ker ni bil sluga nikakega režima, kakor je Browder. Debs je bil revolucionar in človek. Browder je oportunist in agent ruske režimske politike. Če je Moskva proti Hitlerju in fašizmu, je tudi on. Ce je režim v Moskvi za demokracijo in za zvezo z demokratičnimi kapitalističnimi državami, jo propagira tudi on. Ako pa se Moskva premisli in spozna, da je Hitlerja potrebitno ohraniti in udariti po Angliji, Franciji in Zed. državah, spusti svojo ploho besed proti njim tudi Browder. Primerjati tega človeka Debsu je svetoskrunstvo.

Jugoslovanski komunisti so nas par let klíčali v skupni tabor za obrambo Jugoslavije pred hitlerizmom. "Naprej" je sličen apel urednika "Am. Slovenski" ponatisnil in toplo pozdravil. A zdaj je spet nova linija, ki določa, da se norčevanje v komunističnih listih iz Jugoslavije obnovi. Pravijo, da cikata Rusija in Nemčija na

ziseleitev v rajh. V zameno za Nemce bi Hitler postal v Jugoslavijo 150.000 Slovencev in Hrvatov, ki žive v Nemčiji (na Koroskem in drugje). Ampak Nemce v Jugoslaviji izselitev ne mika, zato so si mnogi svoja imena posrbili in prestopili v pravoslavno vero. A tudi v Berlinu so se premisili in pravijo, da Nemci v Jugoslaviji lahko ostanejo kjer so. Tega pa so se ustrašili v Beogradu, ker morada namerava Berlin osvojiti tudi kraje v Jugoslaviji, v katerih žive Nemci, in jih na ta način privesti "nazaj v rajh". Tako je storil tudi z Nemci na Poljskem in Češkem.

Diego Rivera je ne samo svetovno slavit mehiški slikar, nego je bil tudi navdušen obvezalec boljševiške Rusije in komunist. Zamerila pa se mu je Stalinova takтика. Pravi, da je Stalin izdal vodje revolucije in ruski narod. Edina razlika med fašizmom v Italiji, nacizmom v Nemčiji in Stalinovim komunizmom v Rusiji je, da je Stalin v totalitarizmu (diktaturi) prekosil Musoliniju in Hitlerja, pravi Rivera.

Papež je brzojavil Hitlerju, da ga je silno vzradostilo, ker se je bombi v monakovski pivenici (Hitler) pravočasno ognili. Najbrže si Hitler misli, da bi papeža bolj veselilo, če bi mogel nemški vladni brzovaviti, da ga silno žalosti, ker Hitlerja ni več med živimi.

Fritz Kuhn se je moral na obravnavi v New Yorku zagovarjati, ker si je prilastil nekaj tisočakov iz blagajne nacističkega Bunda. Državni pravnik je predložil dokaze, da je Kuhn precej te vso zapravil z nekim dekletom, s katerim sta ponočevala. Kuhn zagovornik je med drugim dejal, da Kuhn ni poneveril ničesar, ker v Bunu ni nikomur odgovoren in nikomur dolžan polagati računov o financah svoje organizacije. Kako bi šele Kuhn gospodaril, če bi postal diktator ne samo nad svojim Bundom, nego ameriški Hitler!

Privočite si blagodejnost sončnih žarkov v svojem domu... skozi celo leto

To zimo... rabite SONČNO SVETILKO za zdravje in lepoto

Privočite si blagodejnost sončnih žarkov v svojem domu... skozi celo leto

• Prinesite si zdravilne sončne žarke v hišo z električno sončno svetilko. Pomaga otrokom, da dobre močne, čvrste kosti in zobe. Pomaga odarstlim, da obdrže moč poletnega časa... daje prikupono, zdravje označujejočo rjavkasto kožo. Pomaga celo družini pri graditvi odpornosti, kadar primanjkuje sončnega vitamina D.

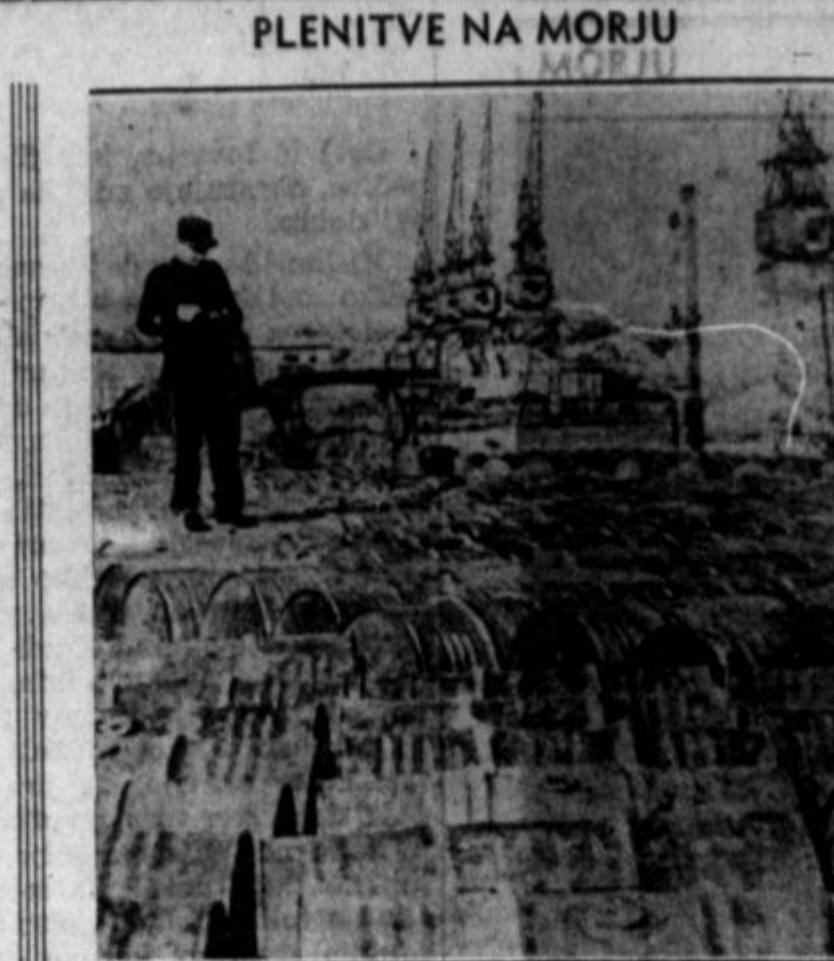
VELIKA MNOŽINA IZ KATERE \$2995 SE LAJKO IZBERE, SAMO

MALO PRVO NAPLACILO — preostanek poleg malega dodatka za prenosno stroške plačljiv v pripravnih mesečnih zneskih z vašim računom za elektriko.

V vseh trgovinah v soseskini in "downtown"

COMMONWEALTH EDISON COMPANY

Telefon RANDOLPH 1200

PLENITVE NA MORJU

Angleška admiraliteta naznanja, da je od početka vojne pa dozdaj zaplenila že več sto tisoč ton raznega kontrabandnega blaga, kot rude, olje, bombaž itd. Nemci na drugi strani, ki nimajo dovolj vojnih ladij, da bi mogli kontrabandno blago spremljati v nemške luke, pa angleške in druge tovorne parnike potope, če jih zlate njihove podmoornice. Tudi Francija se ponaša, da je zaseglila že mnogo "kontrabanta". Na sliki je izloženo olje, ki je bilo namenjeno v Nemčijo, pa je tovorni parnik zajela francoska vojna mornarica in ga primorala v francosko pristanišče.

Balkan. Morda je kaka tajna pogodba že sklenjena. Jugoslavijo se naj razbijte od znotraj. Hitler bi vzel Hrvate in Slovence, Srbi pa bi prišli pod rusko sfero vpliva.

"Radnički Glasnik" oznanja, da bodo dobili letos njegov kodelar le oni razpečevalci, ki ga bodo v naprej plačali. Dogajajo se je nameček bolj in bolj počesto, da so si drugovi pridržali ne samo provizijo, nego tudi ostale vsoto. "R. G." je učil, da je poštenje "buržavaza čedadost", pa so si njegovi agitatorji mislili, da nič ne greše, tudi če si pridržijo njegov denar.

V Jugoslaviji je 480.000 Nemcev. Poročajo, da so se zelo zbali Hitlerjevega vabilna za ziseleitev v rajh. V zameno za Nemce bi Hitler postal v Jugoslavijo 150.000 Slovencev in Hrvatov, ki žive v Nemčiji (na Koroskem in drugje). Ampak Nemce v Jugoslaviji izselitev ne mika, zato so si mnogi svoja imena posrbili in prestopili v pravoslavno vero. A tudi v Berlinu so se premisili in pravijo, da Nemci v Jugoslaviji lahko ostanejo kjer so. Tega pa so se ustrašili v Beogradu, ker morada namerava Berlin osvojiti tudi kraje v Jugoslaviji, v katerih žive Nemci, in jih na ta način privesti "nazaj v rajh". Tako je storil tudi z Nemci na Poljskem in Češkem.

Diego Rivera je ne samo svetovno slavit mehiški slikar, nego je bil tudi navdušen obvezalec boljševiške Rusije in komunist. Zamerila pa se mu je Stalinova takтика. Pravi, da je Stalin izdal vodje revolucije in ruski narod. Edina razlika med fašizmom v Italiji, nacizmom v Nemčiji in Stalinovim komunizmom v Rusiji je, da je Stalin v totalitarizmu (diktaturi) prekosil Musoliniju in Hitlerja, pravi Rivera.

Papež je brzojavil Hitlerju, da ga je silno vzradostilo, ker se je bombi v monakovski pivenici (Hitler) pravočasno ognili. Najbrže si Hitler misli, da bi mogel nemški vladni brzovaviti, da ga silno žalosti, ker Hitlerja ni več med živimi.

Fritz Kuhn se je moral na obravnavi v New Yorku zagovarjati, ker si je prilastil nekaj tisočakov iz blagajne nacističkega Bunda. Državni pravnik je predložil dokaze, da je Kuhn precej te vso zapravil z nekim dekletem, s katerim sta ponočevala. Kuhn zagovornik je med drugim dejal, da Kuhn ni poneveril ničesar, ker v Bunu ni nikomur odgovoren in nikomur dolžan polagati računov o financah svoje organizacije. Kako bi šele Kuhn gospodaril, če bi postal diktator ne samo nad svojim Bundom, nego ameriški Hitler!

Ako vam je naročnina potekla, ali ste jo že obnovili?

vendar ne smemo pozabiti dejstva, da gre v pretežni večini zasluga Proletarca in Prosveti za vse kar smatramo naprednega v tej deželi.

V kulturnem in družabnem oziru smo zaposljeni, da je veselje. Na dnevnem redu so opere, operete, koncerti, igre, obletnice, veselice, partie in v nem kaj še vse. Z vstopnicami sem neprestano obložen, da mi kar žepi na stran silijo. Toda to ne gre v prezro, dasi s finančnega vidika ni praktično. Najhujše pa je to, da človek ne more biti navzoč na treh ali štirih priredbah hkrati! Temu sledi zamera, ako ne še kaj hujšega.

Narodni domov imamo v Clevelandu in okolici sedem v stiri cerkve. Ako se smatramo narodni domovi za protutež cerkvam, tedaj smo "napredni" v večini. Večji industrijski podjetji nimamo, dasi bi jih lahko imeli, ako bi bili složni. Trgovin posedujejo Slovenci menda okoli petsto. Nekatere uspevajo, s ogromno večino jih komaj životari. K načelnim ustavnim lahko pristevam tudi tri zadružne prodajalne, ki vse lepo uspevajo. Casopisov imamo šest, med njimi dva lokalna dnevnika, en leposlovni list in tri glasila raznih podpornih organizacij. Zdravnikov, zobozdravnikov, odvetnikov in druge inteligence imamo čisto število. Slovenskih društev in klubov posluje v Clevelandu in okolici nad sto. Iz tega sledi, da je slovenska metropola res "velika vas". Ako bi se kdotorudil, da bi zbral vso statistiko slovenskega življa v Clevelandu, bi s tem storil zelo hvaležno delo.

Frank Cesan.

Finsko in Rusija

Pogajanja za sporazum med Finsko in Rusijo so prekinjena. Rusija pravi v svoji časopisni in radijski propagandi, ki je slična kot je bila Hitlerjeva proti Čehoslovaški, da ji preti nevernost od Finske in oznanja finske divizije ob svoji meji. Isto je delal Hitler proti Čehom.

Ves pošten, svobodo ljubeči svet želi, da se bi Stalin sporazumel s Finsko sodružno, saj je to ena najnaprednejših dežel na svetu, namesto da se bi pravljival udariti po njiju po hitlersku.

Nemčija obrača oči na Balkan

Če je verjeti londonskim počilom, sta se nemška veleposlanika v Moskvi in Rimu vrnila v Berlin iz povsem drugih razlogov, kakor so pa si jih domnevali v Londonu izprva. Mislijo se je, da sta šla v nemško prestolnico na posvetovanje s Hitlerjem o tem, kako bi se dali spraviti Rusija in Italija na nemško stran v vojni proti zaveznikom. Toda poročila iz nevtralnih dežel narejajo vtiš, da se nemški voditelji sedaj bolj zanimajo za zadeve na Balkanu in da ne misljijo začeti nujne ofenzive na zapadni fronti pred prihodnjo pomladjo.

Kakor se zdi, se Nemčija peta za misljijo, kako bi bilo, če bi raztegnila svojo oblast proti jugu. To bi dalo nemški vojski posača za čez zimo, a obenem pa bi bila s tem tudi ustavljena pot Rusiji, ki prejkone misli tudi na Balkan, čeprav ni to bogove kako vse Nemcem. Najprej bi prišla Rumunija na vrsto. To bi Nemčija zasedla preko Ogrske, ki bi se ne upiral preveč, čeprav je pod italijsko zasedeno.

Nemški veleposlanik v Rimu Hans G. Victor von Mackensen bo povedal Hitlerju, da se bi Mussolini pregovoriti k temu, da bi odobril okupacijo Ogrske, ki bi se ne upiral preveč, čeprav je pod italijsko zasedeno. Kaj misli o vsem tem naš nadomestni človek Vatro Grill, je teme prešodaj, da se v tem sodeli načelni komiteta. Vatro Grill, ki je izmed onih Slovenscev, ki so se potegovali za ta urad, najinteligentnejši in smatram, da bi v mestni zboru ne bil nikomur za stafazo. Zgodilo bi se morda, da bi tudi on ne mogel v mestni zboru skem ali ne.

Po volitvah

Cleveland, O. — Volilni boj v Clevelandu in Ohiju je začel. Župan načelna mesta je spet Harold H. Burton. Dobil je 37,306 več glasov kot njegov nasprotnik John E. O'Donnell.

Oba sta republikanca. Demokratska stranka v Clevelandu je postala tako "iz reda", da so vsi njeni kandidati za župana odpadli že v primarnih volitvah. Toda sta za glavne volitve, ki se vrnejo po nestrankenskem sistemu, zmagala dva republikanca, ki sta se v kampanji za končne volitve teplja drug z drugim za županski mandat.

Proti sedanjemu županu republikancu Burtonu so bile tudi unije. Vodje unij so nam v kampanji do zadnjega večera pred volitvami, ki so se vrstile 7. novembra, priporočali njenega protikandidata republikanca Johna E. O'Donnella.

225,000 unijskih ljudi je v Clevelandu, pa si ne morejo novinariti svojega kandidata izključno iz delavskih vrst in v delavskih programih! Ako bo župan Burton spet pošiljal politične na stavkarje pred tovarne, se bodo isti ljudje, ki so ga izvolili, spet jezili nanjo, ker so se v prejšnjih stavkovnih bojih. Policijski so pač ubogli županova, povelja, in če delavci takega župana nočejo, si bi lahko izvolili drugega.

Načelnički zastopnik ali mestni zastopnik, ki zastopa našo varošo, rojak Vehovca, "kri našega naroda", si je ohranil svoj mandat samo z desetimi glasovi večine. On je dobil 5,929 glasov, in njegov tekmeč Italijan Arezone 5,919. Oba sta označevana za demokrat.

V "Enakopravnosti" se je precej pisalo za "našega človeka" Vehovca. Mar naj naši rojaki volijo za Italijana? Nikakor ne! Vzlič temu se mi zdi, da je veliko naših mladih oddalo glas Arezonu, ker ga smatramo za bolj izobraženega in za človeka boljših manir in načinov. Torej bodo morali slovenski demokrati svojega rojaka koncilmana opiliti v manjih in nastopih, kajti zmaga z desetimi glasovi večine ni nujno triumfalna.

Otročji nastopi, ki jih je uganjal v mestni zboru, bi pričeli s veliko bolj v naš zverjanjak v Brookside parku. Ampak kaj moremo, če pa večina mase noče kaj dobrega nego rajše posega po najslabšem. Zato si voli za zastopnike ljudi, kakršna je sama. Upanje je, da se bodo začeli v demokratskem klubu 32. tarde, v katerem so poleg Vehovca "Lindy" Lokar, John Rožan in razni drugi vplivni slovenski politikanti, izobraževati, da bodo v stanju spraviti v mestni svet za zastopnika našega okraja izobraženega Slovencev, ki bo v ponos narodu.

V 23. wardi, kjer je bil do primarnih volitev kandidat za koncilmana tudi naš Vatro Grill, se je v končni kampanji šlo med dvema katoliškima demokratoma. Oba sta Slovenca. Eden se piše Kovačič. Dobil je 4,053 glasov, Novak

DRAMA IN GLASBA

"Zarjin" pevski festival na Zahvalni dan

Cleveland, O. — Tudi letos bo Zahvalni dan v Clevelandu posvečen lepi slovenski pesmi. Soc. pev. zbor "Zarja", ki na Zahvalni dan že desetletje predstavlja pevski publiki veličino narodne in delavske pesmi je pripravljen tudi letos z obširno zbirko krasnih napevov. Bolj kot kedaj poprej se je zbor izpopolnil, se pripravil z ljubkimi kompozicijami poznejšega datuma naših in drugih skladateljev in ta dan, 23. novembra razvije svoja krila na oduj Slov. Nar. Doma na St. Clair ave. Skladatelji bodo zastopani: Vodopivec, Prelovec, Paučič, Premrl, Volarič, Puš, E. Adamčič, Venturini, Skrjanec, Beer, Cerar, Herbert, Strauss in Krabec.

Pisatelj Ethbin Kristan je ta program obogatel z ne malim prispevkom. Pripravljen je za to priliko slovenko besedilo sloviti Straussovi skladbi "Pravljice iz Dunajskih gozdov", katero zbor sedaj prvič predstavlja. Ta pesem je posebno zaslejava preteklo leto po uspešnem filmu "Great Waltz". Kristanova pesnitev k tej skladbi je ljubka in posrečena umetnina. Pričenja se:

Sonca žar obliva grše,

Log zeleni vali, klče.

Zborov učitelj J. Krabec je prekrojil novo delavsko pesem v "Nam pravijo zidarji". Zdaj bo prvič peta na tem odrvu. V duetih in solospievih se zoper predstavijo najboljše "Zarjine" moči, poznane in tudi parnovih: Albert Fatur, Josephine Alsie in Jennie Turk, Sophie Turkman, Jennie Perušek, Katherine Jurman Waleria Wess, Victoria Poljak, Alice Vidmar in Tony Perušek. Tony Perušek, brat sopranistinje Jennie Perušek, je ravno dospel čez lujo okroglih, rdečih lici in nastopi s sestro v duetu.

V drugem delu bo predvajeno na Ceranov operetu, dvodeljanka "Ponocnjaki". To so na vihani valki fantje s hudo žejjo v grlu a brez cvenka v žepih. Zaželijo si Boštjanovega vina in pa njegove lepe hčerke Micke. Z zvijačo se prištujijo do vina in dekleta. Naš komik Anton Epic (Boštjan) jim streže in striže, kot zna le on. V opereti še nastopajo: Albert Fatur, Frančišek Tony Elarsich, Andy Turkman, Katherine Jurman, Jennie Perušek in Ralph Polshak. Opereta je preplete na mičnimi napevi.

Vse to in še veliko več bo na "zahvalni dan" pri "Zarjini", za kar je vstopnina 40c v predprodaji in 50c pri blagajni dovolj nizka. Ce se nimate vstopnice se požurite in rezervirajte ta dan petju. Vstopnice dobiti pri pevcih, pričlanih klubu št. 27 in prijateljih. Pričetek programa bo ob 3. popoldne. Za ples igra Jančeviški orkester.

"Zarja", ki nosi že nad 20 let pevski prapor in goji delav-

sko zavest nam tudi v četrtek in kaže višek svojega truda. Vi pa, ki ste ji ta leta stali zvesti ob stvari in posečali njenne priedbe, da se je mogla razvijati in vam je lepa pesem pri srcu ste prijazno vabljeni.

Leo. Poljšak.

Priprave za Savin koncert

Chicago. — Te dni je v Delavskem centru ob večerih zelo živahno, posebno ob torkih in četrkih, ko se Savani pripravljajo za svoj jesenski koncert. Kot je že znano, bo koncert v nedeljo popoldne dne 26. novembra v dvorani SNPJ. Vstopnice so v predprodaji po 40c, pri vratih pa bodo 50c — samo za ples zvečer že 25c. V spodnji dvorani bo skupala plesalce Pueljeva godba, ki je igrala tudi na zadnji klubovi priredbi, v zgornji pa Gradiškov orkester, ki je znano pod imenom "Gay Dons".

Program bo vreden več kot je vstopnina 40 ali 50 centov. Sava bo nastopila z več novimi lepimi pesmimi, ki bodo zazibale posetnike v prijetno razpoloženje. Med temi pesmimi je tudi Straussova prekrasna skladba "Priovedke dunajskih gozdov", za katero je napravil slovensko besedilo Ethbin Kristan v prelestin poeziji. In to za soc. Zarjo v Clevelandu, od katere smo jo mi dobili. Glede izmenjave glasbenega materiala je med Savo in Zarjo že več let dobra kooperacija. Tudi Zarja bo imela svoj koncert na Zahvalni dan, kakor običajno vsako leto.

Glavna zunanja atrakcija na tem našem koncertu bo solistinja mrs. Louis Keleminic iz Garyja, Ind., katero bomo v Chicago prvič slišali. Ona je zadnjice sodelovala s Sočo v La Sali, kjer so se zelo pohvalno izrazili o njenem nastopu. Sodelovali bosta na tem koncertu tudi Pluthovi sestriči, ki sta v dvorani SNPJ že stari znanki, in bo malo Angelina zopet zadržala poslušalce s svojim veliko obetajočim glasom ob spremljevanju svoje sestre Jo-sefine.

V drugem delu koncerta pa bomo zopet videli spevoprizor pod imenom "Izlet v gozdu", katerega je Prosvetna matica JSZ dobila iz starega kraja. Je luškana stvarca, samo za smeh in kratek čas, nič drugega. V petju nastopi ves zbor, par solistov in več karakterjev. Vide li bomo tudi godec.

Iz tega lahko razvidite, da vam bo Sava zopet nudila par ur lepega duševnega užitka zadnjo nedeljo v novembру. Potem pa bomo plesali v obeh dvoranah. Nabavite si vstopnice že v predprodaji, obenem pa pripeljte svoje prijatelje. Sava se pridno pripravlja za ta koncert in vas vse skupaj uljudno vabi in urgira na poset ob treh popoldne. — Sava.

PRISTOPAJTE K

SLOVENSKI NARODNI PODPORNİ JEDNOTI

USTANAVLJAJTE NOVA DRUŠTVA. DESET ČLANOV(1C) JE TREBA ZA NOVO DRUŠTVO

NAROČITE SI DNEVNIK

"PROSVETA"

Naročnina za Združene države (izven Chicago) in Kanado \$6.00 na leto; \$3.00 za pol leto; \$1.50 za četrti leto; za Chicago in Cicer \$7.50 za celo leto; \$3.75 za pol leto; za inozemstvo \$9.00.

Naslov za list in tajništvo je:

2657 So. Lawndale Avenue
Chicago, Illinois

Naznanilo

Detroit, Mich. — Rudy Benedict, lastnik gostilne Huntington Inn, Berkly, Mich., oglaša svoj lokal iz radio postaje WEXL od 6. do 19. novembra. Njegov spored je oddajan od 10:45 zvečer. Igra izborni slovenski orkester, ki je znano pod imenom Omira Cafe. Rojakom v Wayne in Oakland Counties priporočamo, da ga poslušajo.

V nedeljo konferenca Prosvetne matice in JSZ v Waukeganu

Waukegan, Ill. — Približno nedeljo 19. novembra ob 9:30 dop. se zborejo v Slovenskem narodnem domu zastopniki društva, ki so včlanjena v Prosvetni matici ter JSZ bo poročal zborovalcem Chas. Pogorelec, Ivan Molek bo referiral o naših problemih na kulturnem polju, torej o vprašanju, o katerem smo razpravljali in sklepali na prejšnji konferenci. Ker so te vrste aktivnosti med nami ena izmed najvažnejših, bo o njih nedvomno razprava živahnata tudi na waukeganskem konferenci.

Anton Garden bo referiral o razmahu v naši javnosti z ozrom na naloge, ki jih ima našo gibanje, in o naših aktivnostih, ali pomanjkanju aktivnosti v posameznih naselbinah.

Med referenti je tudi Donald J. Lotrich, ki bo poročal, čemu naš pokret nima toliko zasioblje med mlado generacijo kot jo zasluži, in kaj je treba storiti, da se odpravi to hibo.

Po popoldne istega dne vprizori dramski odsek kluba št. 1 JSZ iz Chicaga Gogoljevo komedijo v teh dejanjih "Zenitev", zvečer pa bo plesna in prosta zabava. — Porovevalec.

Obnovite naročnino, čim vam poteče. S tem nam veliko prihramite.

VSE MALE DEŽELE V EVROPI V STRAHU PRED IMPERIALISTI

(Nadaljevanje s 1. strani.)

in Turčija pripravljeni ornatni svojo zemljo tudi z orožjem. To je Moskvi neprijetno, ker bi rada dosegla kar zahteva brez vojne, kakor je do letošnjega septembra tudi Hitler dosegel vse v Evropi kar je hotel ne da bi mu bilo treba uporabiti silo svoje armade. Ukanil se je le v slučaju Poljske.

Italija in Balkan
V tekmi med Nemčijo, Rusijo in Italijo za vpliv in kontrolo nad gospodarstvom in trgovino v balkanskih deželah, je zdaj Italija najbolj v zagati. Pred dveimi leti jo je Hitler pridobil v svoj protokomunistični pakt, to je, v zvezo proti Rusiji. V to ideološko alijanco je pritegnil tudi Japonsko, Mančukuo (Mandžurijo), Francovo Španijo in Mađarsko. S sklenitvijo sporazuma in prijateljstva s Stalinom pa je Hitler svoje zaveznicem v protokomunističnem paktu potegnil za nos in jim povzročil precejšnjo blamažo, kakor vselej, ko kak voditelj postane iz Pavla Savel.

Ampak Hitler je smatral, da mu je v danem momentu Rusija lahko veliko bolj v oporu kakor Italija, pa je sklenil z njo sporazum — izgleda da brez posebnih naporov, kajti pokazal je sam, da mu je bil "protokomunistični" pakt le sredstvo v svoji imperialistični politiki, ne pa kaka ideološka razlika med nacizmom in stalinizmom.

Tako je na bila podlagi tega sporazuma zbrisana z zemljevida Poljska, Rusija je prišla še dalj ob meji Rumunije in prvič po prejšnji svetovni vojni tudi na meje Mađarske. Ob enem Rusija nič ne skriva, da želi vpliv nad balkanskimi deželami in Turčijo, da bo postal s tem Črno morje njen jezero in Dardanele njena, ne pa turška trdnjava.

Imperialistični motivi temeljni faktor
Nemčija želi potegniti popolnoma pod svojo ekonomsko nadvlado Mađarsko, Jugoslavijo, Rumunijo, Grčijo in Turčijo, ker se nadeja, da bo do pod njenim vodstvom lahko tudi zvezle zalaže s potrebčinami, kakršnih je najbolj manjka, plačevala pa jim bi s svojimi iz-

Komentar o volitvah in koncert soc. pev. zbor "Zarja"

Cleveland, O. — Zadnje volitve v državi Ohio niso prinesle delavstvu nobenih vidnih koristih. Najvažnejše vprašanje je bilo pred volicem: Ali so državljanji zato, da se starim ljudem nudi boljšo eksistenco v jeasnih dnevh njih življenja. Pred sabo so imeli tažovaní Bigelow amendment. Če bi bil sprejet, bi bil v veliko oporo starim ljudem. Ampak, vsa pisana reakcija, trgovska komora in katoliška cerkev so se poslužili vseh sredstev, da se Bigelow amendment porazi. Katoliška cerkev je pri teh volitvah ponovno demonstrirala, da so njeni simpatiji na strani izkorisčevalcev. Ponovno je dokazala, da pri njej nič več ne drži svetopisemski nauk: "Spoštuj oceto in mater, da se ti bo dobro godilo na zemlji". Če bi bili voditelji katoliške cerkve pošteni in iskreni, bi mogli omnenji rek spremeni v sledče besedilo: Spoštuj kapitalistični sistem in njega izkorisčevalce, bodi ponjeni in poslušni, trdo delaj in živi v mizeriji, da boš lahko na starost, če jo boš dočkal, vsem v nadlogu — ne bodi ga treba, od celega sveta zapuščen, od lakote umril. Amen.

Poraz Bigelowega amendmenta pa ni tako "sijajen", kot ga hoče prikazati reakcija, vključivši slovenski svetovni list "Ameriška Domovina". Skoro pol milijona glasov za je dobro tudi reakciji misliti, da so že začeli z apeli na gočerjerja, da naj skliče izredno zasedanje državne zbornice. In že pripomorejo, da se zviša sedanjo breško starostno pokojnino na \$40 mesečno. To pa samo zato, ker so iniciatorji Bigelowega amendmenta jasno povedali, da bodo prišli prihodnje leto pred volicem s še z bolj izboljšanim predlogom. Pol milijona

PRETNJE S PRENECENJEM

Hitler je v enem "svojih govorov zapretil Angliji in Franciji, da ko v svoje resnično prične, ju bo presenetil z grozovitim orozjem, ki je zdaj že tajnost nemškega vrhovnega poveljstva. Ampak tudi Francija se hvale z izboljšanimi morilnimi sredstvi, na primer z najnovijejo strojno puško, ki jo vidite na tej sliki. Pri preizkušnji te žandice življenj so bili francoski in angleški častniki.

glasov pri teh volitvah, skoraj brez kampanjskih sredstev, da je polno upanja, da bi pri prihodnjih volitvah prodri z veliko večino.

Vprašanje je, kaj bo slovenski "svetovni list" A. D. sedaj pisal? Ali bo za izredno zasedanje poslavščice zbornice, za zvišanje starostne pokojnine ali ne? Razumljivo je, če bo državna postavoda zvišala, da bo naprila finančno bremena na delavske slike. Po Bigelowem načrtu bi pa plačevali premožnejši sloji. "Ameriška Domovina" je v volilni kampanji podprtih.

Priporočam E. Gorshetu, tajniku "Prosvetnega kluba S. N. D.", da spravi v muzej SND vse številke A. D. iz zadnje kampanje, v katerih so članki proti Bigelowemu amendmentu, da bodo poznejši rodovi videli, kakšen list so slovenski prisejenci podpirali.

O tem in drugih vprašanjih, ki se tičejo naše bodočnosti se bom oglašil še pozneje.

Sedaj pa želim povabiti vas, živeče v Clevelandu in okoliških naselbinah, ki čitate te moje vrstice, in vaše prijatelje ter znance, da pridej v SND na St. Clair Ave. Po končanem sporedu bo ples in protestna zabava. Igral bo F. Jankovičev orkester. Vstopnice so v predprodaji po 40c, pri blagajni za koncert 50c, zvečer za ples pa 30c.

Se nekaj o oglaših. Zadnjih par mesecov sem bila zapovedana z nabiranjem oglasov za programno knjižico koncerta soc. "Zarje". Dobili smo jih spet precej. Pomagale so mi posebno Žofka Štrumbelj, Sophie Turkman, dalje J. Krebel in nekaj drugih naših članov. Vsem tem, trgovcem in profesionalcem lepa hvala za oglaševanje v delarja. Tudi mi vam bomo ostali naklonjeni, ker upoštevamo vašo pomoč, kajti naše geslo je, "svoji k svojim".

Na veselo svidenje na Zahvalni dan. — Jennie Dagarin.

no delavski zbor, kateremu ste stali ob strani in dobrin in slabih časih. Zato se ponovno obrača na vas in vas vabi, da pridejte uživati melodijo slovenske in delavske pesmi. Pri opereti "Ponečnjaki" se boste pa prav iz sreca nasmejali.

Se enkrat. Pridite na Zahvalni dan, 23. novembra. Narodni dom na St. Clair Ave. Ne bo vam žal. Pričetek programa ob treh popoldne. Zvečer prosta zabava in ples.

Na svidenje! — Louis Zorko.

O agitaciji in razmerah

Kemmerer, Wyo. — Na apel uprave Proletarca odgovarjam, da bom storil kolikor največ mogrče. Le nekako počasi bo to, ker so rojaki v tukajšnjih naselbinah zelo raztreseni — tu par, tam par in je daleč drug do druga. Vrh tege delajo v različnih sihtih podnevu in po noči, da jih je težko doma dobiti. A z dobro voljo se vse opravi; če ne zadostuje v obisk, je treba drugič poskusiti.

Delavske razmere tod so se nekoliko izboljšale. Živimo pa po starci navadi.

Anton Tratnik.

O koncertu in oglaših

Cleveland. — Na Zahvalni dan 23. nov. priredi soc. pev. zbor Zarja koncert in vprizori operetu "Ponečnjaki". Koncert se prične ob 3. v avditoriju SND na St. Clair Ave. Po končanem sporedu bo ples in protestna zabava. Igral bo F. Jankovičev orkester. Vstopnice so v predprodaji po 40c, pri blagajni za koncert 50c, zvečer za ples pa 30c.

Se nekaj o oglaših. Zadnjih par mesecov sem bila zapovedana z nabiranjem oglasov za programno knjižico koncerta soc. "Zarje". Dobili smo jih spet precej. Pomagale so mi posebno Žofka Štrumbelj, Sophie Turkman, dalje J. Krebel in nekaj drugih naših članov. Vsem tem, trgovcem in profesionalcem lepa hvala za oglaševanje v delarja. Tudi mi vam bomo ostali naklonjeni, ker upoštevamo vašo pomoč, kajti naše geslo je, "svoji k svojim".

Two Dates of Importance

Attention centers Sunday, Nov. 19, on the JSF Educational Bureau Conference in the Slovene National Home in Waukegan, Ill., where delegates representing fraternal and cultural organizations and JSF Branches from all Slovene centers in the two states—Illinois and Wisconsin—will meet.

In addition to reports from local representatives on conditions in their fraternal and cultural organizations and Labor problems, we will hear a report on the JSZ and its work, our publications—Proletarec, the May Herald, and the American Family Almanac, which will be ready for sale soon—and the work of the JSF Educational Bureau. Anton Garden will speak on "War and the Workers," and Frank Zaitz on "Developments Within our Movement." Ivan Molek's subject will be "Dramatics and Cultural Work in our Organizations," and Donald J. Lotrich will discuss the possibilities of continuing our work among Slovene youth.

The Conference will begin at 9 A.M. For the afternoon and evening, a program including the play "Zenitev" has been arranged, with dancing in the evening.

"SAVA'S" CONCERT

November 26 is the date of "Sava's" concert. A rich program is in the offering with a brilliant array of "Sava" talent participating. A short operetta will be part of the program plus solo, duet, and choral numbers and a selection of special features. The concert will be held at the SNPJ Hall (27th and Lawndale.)

You and the Social Security Laws

Questions and Answers on the Federal Social Security Act, Including the New Amendments, as Supplied by Social Security Board

I—General
Q.—When did the Nation's first social security law come in existence?

A.—The Social Security Act was signed by the president on August 14, 1935.

Q.—What did this law provide?
A.—The Social Security Act established a federal old-age insurance program, and offered the states federal co-operation and financial assistance in nine federal-state programs—unemployment insurance, aid to the needy aged, the needy blind, and dependent children, and services for maternal and child health, child welfare, treatment of crippled children, public health, and vocational rehabilitation.

Q.—How many people are covered by the two insurance programs?

A.—More than 45,000,000 people have social security accounts under the federal old-age insurance program. Nearly 28,000,000 wage earners are covered by unemployment compensation laws in all the states, the District of Columbia, Hawaii and Alaska.

Q.—What about the number receiving public assistance?

A.—The total under the federal-state plans now comes to over 2,500,000—some 1,850,000 needy old people under old-age assistance plans operating in all states, the District of Columbia, Hawaii and Alaska; about 715,000 dependent children under 42 approved state plans, and about 45,000 of the needy blind in the same number of states.

NATION-WIDE IN SCOPE

Q.—How extensive is the operation of the federal-state public health and welfare programs?

A.—All of these—the three maternal and child-welfare programs, and those for public health and vocational rehabilitation—are in effect on substantially a nation-wide basis.

Q.—Has the Social Security Act been revised since 1935?

A.—On Aug. 5, congress enacted a bill amending the act which was signed by the president on Aug. 10. These amendments liberalize the old-age insurance program and reduce taxes; provide more federal money for public assistance, enabling the states to increase the aid given the needy aged, blind, and dependent children; make possible tax savings in unemployment compensation; and authorize more federal money for grants to the states for development of public-health, child-welfare, and vocational-rehabilitation programs.

Q.—When do the amendments become effective?

A.—The amendments go into effect on different dates. A few become effective as soon as the bill was signed by the president. A great majority, particularly those relating to old-age insurance, will become effective on Jan. 1, 1940. A few do not become effective until July 1, 1941. These relate to the administration of public assistance and unemployment compensation in the various states and may involve state legislation; this legislative action cannot be taken, except in a few states, until 1941 because the legislatures do not meet in 1940.

Q.—To how many more persons will the amendments extend the benefits of the social security program in 1940?

A.—It has been estimated that 1,100,000 additional workers will be covered in 1940 by the amendments to the old-age insurance provisions and approximately 200,000 workers by those amendments affecting the

Slovene Center Social Club will Sponsor "Domača zabava"

CHICAGO.—It seems to me, our Slovene Center Social Club has been far too neglectful of social activity. We have been averaging no more than one social gathering a year at which our members get together for a social evening and a renewal of acquaintances. For a club of some two hundred members a "domača zabava" certainly shouldn't be such a rare occasion.

At our last meeting, when the subject was brought up, it soon became evident that most of the club's officers see eye to eye on the matter and we immediately embarked upon plans for social and dance in the near future.

The date selected is Saturday, December 9, at the Slovene Labor Center. It will be "nickle night" with plenty of refreshments, good music, and we learn, secretary Joe Turpin has a novelty in the refreshment line which he will serve by way of the kitchen that night.

Every member is urged to reserve December 9 for an enjoyable evening with your fellow-club members at the Center. — Joseph Drasler.

AN EXPLANATION

CLEVELAND, O.—I am writing these lines solely for the benefit of anyone who might have misunderstood or misinterpreted my letter concerning the Slovene-American writer, Louis Adamic, published in this section of Proletarec of Oct. 25, 1939.

In that letter (which was written as a personal letter to comrade Joseph Drasler, whom I then asked to publish those paragraphs concerning Adamic), I strongly emphasized the fact that a writer can be socially useful even if he never attempts a "I Accuse!" or "Grapes of Wrath." The scope of social usefulness in the field of writing is not that narrow!

In my letter, which was written in a hurry and at first not intended for publication, I neglected to mention the fact that Louis Adamic ventured into this particular field of writing too, with his booklet, Struggle, which in no uncertain terms strongly condemned the political terror in Yugoslavia of the late Alexander I. Yet, if he had never attempted anything of the kind and published only his works concerning the American immigrant population, I'd certainly still consider him a socially very much useful writer.

I hope I'm clear enough this time. I also wish to correct myself concerning an expression I used in that letter, namely, "Mayfloweromaniacs"; what I really wanted to say was, "Mayflowerites," meaning the descendants of the first European settlers in America. — Ivan Jontex.

JUNIOR GUILD NOTES

Chicago, Ill.—The well-attended and lively meeting of November 3rd made plans for our next regular meeting which will be on Friday, December 1.

Dorothy Ivanek will lead the discussion on the subject selected. The refreshment committee will provide the good things mentioned without fail.

However, there will be one unavoidable change in our program. The play we planned to present is postponed to the January meeting.

All Junior Guild members and prospective members can now look forward to two good meetings in the next two months. Remember, the first Friday of December and January at 7:30 P.M. at Slovene Labor Center. — B.

ELECTION RESULTS

In Reading, Pa., 13,810 Socialist votes were cast for Mayor, Stump, the highest Socialist vote since 1935. Despite the increased vote the Socialist officials were defeated for re-election by an election-day trade in which the Democratic candidate for Judge, and the Republican candidate for mayor were knifed by their own parties in order to win Republican support for the city Democratic candidates.

In a three-cornered race in Bridgeport, Conn., Jasper McLevy, was re-elected Mayor of Bridgeport for his fourth term and carried with him all but one of the 16-member Common Council.

In an off-year, sabotaged at the last moment by a heavily subsidized political machine, with hundreds of thousands of voters failing to go to the polls, the American Labor Party in New York City rolled up about 230,000 votes. It will probably elect four—perhaps five—members to the City Council.

A Middle Western school child can name all the vice presidents in order. So, after all, all those worthy gentlemen did not serve in vain.

Rubber furniture is the latest. Imagine a dining room table getting a puncture right in the middle of supper.

NOSTRUM MAKERS MAY POISON PEOPLE AT WILL

Every year in this country hundreds of people are killed by patent medicines, and the tragedy is that there is little the government can do to halt the slaughter.

Dr. Thomas Parran, surgeon general of the United States Public Health Service, makes the shocking disclosure that the Pure Food and Drug Administration cannot proceed against the manufacturers of nostrums until after somebody dies. It cannot act to prevent a sale under the present law, even though it is known the medicine is a deadly poison.

When Congress, a year or two ago, sought to put teeth in the drug law, it was overwhelmed by a powerful lobby of manufacturers and newspaper publishers, who succeeded in writing into the law a provision that it should not apply to concoctions that were developed before the law was passed. The result is that scores of preparations, dangerous to life, are being marketed and taking an appalling toll of unsuspecting victims.

It is a scandalous situation!

"Zarja" in Top Shape for Concert

Cleveland, Ohio.—World events have moved with such lightning rapidity since spring that the summer seemed like a blur, and we now find ourselves living in the month of November and approaching the threshold of winter.

November brings not only the winter, but also Thanksgiving Day; a day which was set aside by the Pilgrims to give thanks for their deliverance from a cruel and unjust Europe; a day on which it has become a custom for the Socialist Singing Society "Zarja" to present its annual fall concert. The purpose of "Zarja" is to work among the laboring class, and, with songs and education, lighten their way to the day of their deliverance from the tottering, obsolete capitalist system of today. Soc. "Zarja," I am glad to say, will face this concert with a wealth of new members, thanks to the capable efforts of Jennie Perushek and Alice Vidmar. The work of the two has bolstered the membership to a point where it hovers around the sixty mark. Good work!

The program will be divided into two parts. First, the choral numbers, solos, duets, etc., and second, the comical operetta "Ponočnjaki." Strauss' "Tales from the Vienna Woods" with Slovene words by Ethbin Kristan, will greatly enrich the choral part of the concert.

"Ponočnjaki" deals with a group of young mischievous fellows, who, posing as cattle headers driving cattle from the public at half the price necessary for the cultural groups to demand for their existence, while the cost to the fraternals is nil. What does this mean? It means that when a person is asked to purchase a ticket for a concert today, he says, "Why is it that you want so much when I saw a good play and heard three choruses sing for only twenty-five cents? You people want too much."

In these few words I have attempted to convey to you what is fast becoming the lot of the cultural organizations. If you want to save them, if you want to enjoy Slovene music, plays, culture, do this: Make an attempt to see that your merchant is more careful when giving ads.

For the dance, "Zarja" has engaged Frank Yankovich's orchestra and those wishing to attend the dance only can do so for the nominal sum of 30c. Don't forget, 3 o'clock, Nov. 23 at the S. N. D. on St. Clair Avenue.

Cultural Organizations Have Their Difficulties

One of the primary difficulties encountered by cultural organizations is the problem of finances. Unlike fraternal organizations, that have a steady dues-paying membership, the cultural groups must look to the public for their existence. The expenses are varied and necessary. A teacher is a necessity and a teacher as a rule must be paid. The group must meet at a designated place, which of course, means that rent must be paid. It is unthinkable that a group should repeat the same program, consequently, new material must be secured, which means more money.

Yes, money must be had, but from where shall it come? One of the prime sources of income is the merchant who desires to advertise his store and products. Once a year "Zarja's" members go to the stores where they trade, to solicit ads for the fall concert. These ads when received are arranged in book form and sent to the printers to be made into souvenirs books which the people receive as they enter the auditorium on the day of the concert. In this way the merchants' message and the program for the day reach the people.

There was a time when it was a long.

"LEST AUDL ACQUAINTANCE BE FORGOT!"

Consumers' Counsel Issues Statement for Sugar Prices

By

Consumers' Counsel for the Agricultural Adjustment Administration has made the following statement on the rise in sugar prices: Raw cane sugar prices have declined sharply during the past month, but only a small part of this decline has been passed on to consumers in the form of lower retail prices. Producers appear to be getting a declining share of the consumer's sugar dollar.

Somewhere along the line huge inventory gains were made as retail sugar prices soared to their highest level since 1929. The failure now to readjust selling prices will no doubt be explained by the statement that there are on hand large stocks of sugar purchased at higher prices than those now quoted. While this may be true, it should be remembered that when prices were boasted in September the increase in many cases occurred before sellers had exhausted their stocks of low-price sugar.

Special Notices

Branch 1 JSF, meets Friday, Nov. 23, at Slovene Labor Center, 2301 S. Lawndale Ave. Speakers and a discussion period follow each meeting. The branch library of hundreds of Slovene and English books, located in the Slovene Labor Center, is open to all members at all times. — Chas. Pogorelec, Secretary.

SOCIALIST SINGING CHORUS

"Sava" rehearsals are held every Tuesday night, from 8 to 10 at the Slovene Labor Center. Director, Jacob Muha. The chorus presents two concerts annually, in the spring and fall, and is now preparing for its fall concert—November 26.

New members interested in a labor chorus are always welcome.

JSF JUNIOR GUILD

Members of Branch 1 JSF, and others desirous of having their growing child's mind acquainted with labor class ideology to balance and counteract much that is taught them

in public schools, should send their children to the JSF Junior Guild meetings. The group is well directed and meets the first Friday of each month. Next meeting will be held on Friday, December 1.

Old Age Pension Plans Lose in Two States

Voters in two states, California and Ohio, turned down old age pension plans in last week's off-year election.

Californians rejected the "ham and eggs" \$30 every Thursday plan by big majority. It had been rejected in 1938 when it was offered in less drastic form. Its sponsors, bitter in defeat, said they would offer it as a constitutional initiative again next year.

Ohio turned down the Bigelow plan which would have provided \$50 monthly to single persons over 60 and \$80 to married couples, by a margin of almost 3 to 1. This plan was to have been financed by a tax on high-priced real estate and incomes.

SEARCHLIGHT

By
DONALD
J.
LOTRICH

Cook County Socialists held a dinner in honor of Norman Thomas at the Normandy Cafe last Saturday night. About 150 were in attendance. The dinner was served at 6 o'clock which is exceedingly early for a Saturday night affair but the attendance was reasonably good considering everything. There was a time when the Cook County Socialists were able to get 500 people to a banquet and get pledges of five or six hundred dollars in their collection for the sustaining fund of the Party. Since 1932 the Party has been dwindling, due a great deal, to the split in the Party, and even more so because of the New Deal so that 150 attending a Socialist dinner at this time can be considered good progress. Some of the comrades came from Elmhurst and Elgin and of the Yugoslavs, just four of us were there. The Party held three or four other meetings throughout the day and night. Some of the people could not attend the dinner therefore. That, too, makes us feel that the Party is beginning to revive. The dinner was reasonably good except that for another fifteen cents or so we could probably have had chicken in place of veal birds.

★

Consumers Union has a very interesting report in their last issue on the wishes of its members. They polled their members on such matters as labor unions, and whether the organization should continue to report and comment on labor unions and the conditions under which the merchandise analyzed is being made. It is interesting to note that those earning \$5000.00 or more per year are not at all as eager to help labor unions or boycott Nazi goods as the people in the lower earning brackets. Those who are better off are not as conscious of their position, or should we say, are more conscious of their position and therefore opposed to helping unions and boycotting Nazi merchandise in a greater degree and in greater numbers than in the lower income brackets. One would say such a trend is only natural. But it would seem that people who subscribe to the Consumers Union should have some knowledge of the ideal being promoted by the Consumers Union. Incidentally, the Consumers Union is a good organization and deserves the support of all our people. It can help you considerably just as you can also help the Consumers Union if you will join it, thus assisting to make it more of a workingman's organization and more class conscious.

★

Norman Thomas spoke about two main subjects, the Socialist Party and its future aspects, and the War. He stated that in view of the New Deal having tried, even though unsuccessfully and certainly not like the Socialists would try the social reforms, we will now have to draft a positively new program about which to harp and which to present to the people. Old age pensions and shorter work days and collective bargaining will not stand up any longer. It will have to be something broader to attract the attention of the citizens. Every comrade should give this matter much consideration because our new demands will have to be along new lines to conform with the new times. The demands will have to be much more severe because it is plain to see that even those social reforms for which the Socialists have been fighting these past forty years, have not solved the problem of unemployment and insecurity. The future demands of the Socialist Party will have to be much more drastic in order to cope with the new situation which confronts us because of mass production and the advancement of machinery and technological improvements.

★

On the war situation, Comrade Thomas made it plain that we did not want to be isolationists but that we should stand firm in opposing our country's entry into any European war. He stated many of the old points which are truer today than ever before, that Socialists have nothing to do with the war of two groups of imperialistic nations. So far as the embargo is concerned, Comrade Thomas

CHICAGO.—Brave little flowers with their showy heads of radiant colors